

Bijlage 2

Nadere toelichting bezwaren omwonenden 19-06-2020

In deze bijlage bij de brief aan de raadsleden worden de bezwaren van omwonenden en de Werkgroep Steenen Kamer tegen de vestiging van een kunstwerkplaats op het gemeenteveld nader toegelicht.

Omwonenden zijn woedend

De directe omwonenden van het gemeenteveld zijn woedend. Het plan is de zoveelste klap in het gezicht van de buurt nadat nog maar pasgeleden grote stukken natuur toch bebouwd werden. Onder meer bij het station (school), de Leidenweg (seniorencomplex) en de Wassenaarweg (blijf-van-mijn-lijfhuis). Nu pas wordt duidelijk dat de gemeente al sinds half april met verschillende organisaties uit Elderveld overlegt en onderhandelt, maar de mensen die het dichtsbij het gemeenteveld wonen niet heeft benaderd. En dat terwijl de wethouder naar eigen zeggen burgerparticipatie hoog in het vaandel heeft staan. We nemen het de wethouder ook kwalijk dat zij de gemeenteraad op geen enkele wijze geïnformeerd heeft over de stand van zaken met betrekking tot de eventuele verhuizing van de kunstwerkplaats naar Elderveld.

De omwonenden hebben er begrip voor dat de gemeente tijd en geld steekt in het begeleiden van de zes kunstenaars van KW37 naar werk, inkomen en onderdak. Er is echter geen enkel begrip voor een locatie in een drukke woonwijk als Elderveld. Net als alle andere wijken van Arnhem-Zuid kent Elderveld reeds een vorm van alternatieve bewoning in de vorm van de woonwagendstandplaats aan de Dordrechtweg. Nog één erbij is er één te veel. Velen vragen zich af waarom de gemeente niet kiest voor een locatie in Arnhem-Noord waar de meeste wijken nog geen standplaats hebben.

Het is algemeen bekend dat de gemeenteraad de wethouder heeft opgedragen op korte termijn een permanente oplossing voor de zes kunstenaars te vinden en dat voor de vestiging van een kunstwerkplaats op het gemeenteveld een tijdrovende wijziging van het 'groene' bestemmingsplan noodzakelijk is. De omwonenden waren dan ook zeer verontrust toen zij van de kunstenaars vernamen dat de wethouder zou overwegen het vigerende bestemmingsplan via het afgeven van een gedoogvergunning te omzeilen. Zij vragen zich af wat dan de klemmende reden of de uitzonderlijke situatie zou zijn die het zou rechtvaardigen de noden van zes kunstenaars te laten prevaleren boven het belang van duizenden Eldervelders. Dit roept ook de vraag op hoe de gemeente kan aansturen op permanente bewoning terwijl de te gedogen situatie in het geval van een gedoogvergunning beperkt dient te zijn in omvang en tijd.

Wat houden de plannen precies in?

Lang niet iedereen is op de hoogte van de praktische implicaties van de kunstwerkplaats voor de inrichting en het gebruik van het gemeenteveld. Vandaar dat we hierna eerst de belangrijkste elementen van het plan kort beschrijven (gebaseerd op een gesprek met de kunstenaars en ervaringen van buurtbewoners tijdens het tienjarig verblijf van de kunstwerkplaats in de nabijgelegen Schuytgraaf):

- De plaatsing van zes 'tiny houses' voor in totaal ongeveer tien personen (waaronder de zes kunstenaars);
- Zes werkplaatsen voor de kunstenaars zelf en daarnaast een nog onbekend aantal werkplaatsen voor overige kunstenaars;
- Een theater, vergelijkbaar met de Autark uit de Schuytgraaf;
- Een buitenpodium, vergelijkbaar met de Blauwe Kikker uit de Schuytgraaf;
- Een beeldentuin;
- Een moestuin;

- Bouwsels voor paarden, pony's, konijnen, kippen en bijen;
- Omheining van het terrein (hekwerk, ondoordringbare houtwal), nodig om ongewenste bezoekers op afstand te houden;
- Een breed scala aan commerciële activiteiten, zoals cursussen, workshops, diners, yogalessen, danslessen, feestjes, filmavonden, kampvuuravonden, theatervoorstellingen, muziekevenementen op het buitenpodium, jeugdkampen, groentemarkt, paardrijlessen en verkoop van sculpturen in de beeldentuin.

Hekwerk bij huidige vestiging van de kunstwerkplaats aan de Eemslaan

Wat is het huidige gebruik van het gemeenteveld?

Het gemeenteveld heeft een belangrijke sociale functie als ontmoetings- en recreatieplek voor de buurt. Denk aan de picknick banken die bij mooi weer drukbezet zijn, het veldje met de doelpalen waar de jeugd voetbalt, de heuvel waar kinderen crossen en waar er als er sneeuw ligt druk gesleed wordt, de verjaardagsfeestjes en de vele buurtbewoners die het gemeenteveld tijdens hun wandeling doorkruisen. Daarnaast maakt de scouting gebruik van het veld evenals de kynologenvereniging die er op zondagochtend jachttraining geeft.

De bewoners hebben een video gemaakt om te laten zien hoe waardevol het gebied is. De beelden spreken voor zich. Zie <https://youtu.be/XI9qwP0cyBw>

Verlies aan recreatieve waarde

Een groot deel van de hiervoor genoemde activiteiten zal niet meer mogelijk zijn als de kunstwerkplaats het gemeenteveld krijgt toegewezen en het terrein buiten de bezoekersdagen voor recreërende wijkbewoners ontoegankelijk wordt. Het is een uniek stukje natuur dat ruimte en rust biedt. Juist tijdens corona bleek hoe groot de behoefte daaraan is. Het gebruik van het veld is niet vooraf ingevuld en wijkbewoners gaan er met respect voor de natuur mee om.

Een punt van zorg is de omheining van de kunstwerkplaats en de gevolgen voor wandelaars. In het noorden van Elderveld heeft de gemeente tussen de waterzuiveringsinstallatie in het westen en de kolk van Schouten in het oosten een netwerk van parallel aan elkaar lopende natuurwandelpaden aangelegd. Het gemeenteveld bevindt zich precies in het midden van dat netwerk. De kosten van de aanleg van de wandelpaden bedroegen naar verluidt ruim dertigduizend euro! Wandelaars uit Elderveld en daarbuiten maken er dankbaar gebruik van. Elderveld is al rijkelijk voorzien van hekwerk, onder andere rondom de drie sportverenigingen, de kynologenclub en de boomgaard. Het hekwerk rond de kunstwerkplaats vormt een extra barrière die het wandelplezier en de natuurbeleving in de weg staat en die bovendien de druk op de toch al drukke fietspaden nog verder zal verhogen.

Verlies aan landschappelijke waarde

Het gemeenteveld maakt deel uit van Park de Steenen Camer en sluit direct aan op het unieke natuurgebied van Meinerswijk. De komst van de kunstwerkplaats betekent onherroepelijk een verstoring van het voor de Betuwe zo karakteristieke polderlandschap met dijken, natuur-inclusieve graslanden, abelen, populieren en wilgen. De vaak metershoge sculpturen in de beeldentuin kan een groteske en monstrueuze schoonheid niet ontzegd worden. Passen in het landschap doen ze echter niet. In de loop der tijd is veel van het Arnhemse rivieren- en polderlandschap verdwenen of gaat verdwijnen (denk aan Meinerseiland en Stadsblokken). Het is zonde als de smalle binnendijkse strook langs de Drielsedijk haar groene en oorspronkelijke karakter nog verder zou verliezen.

Verlies aan natuurwaarde

De natuurwaarde van het gemeenteveld als onderdeel van Park de Steenen Camer is zeer hoog. Een webcam in de achtertuin van de bewoners van de voormalige boerderij aan de Drielsedijk registreerde onlangs vossen, bevers, hermelijnen, marters en vele andere diersoorten (persoonlijke communicatie met de bewoner van de dienstwoning van de gemeente). Aan de rand van het gemeenteveld nestelen ransuilen en vleermuizen terwijl ook buizerds, sperwers, spechten, koekoeken en verschillende soorten vinken er regelmatig gespot worden.

Ook de flora is niet te veronachtzamen. Eind 2019 is een begin gemaakt met een inventarisatie van de wilde planten die in Elderveld voorkomen. Halverwege juni 2020 stond de teller op ruim driehonderd verschillende soorten, waarvan een flink deel zich ook in Park de Steenen Camer

bevindt. Een aantal soorten is zeldzaam of zeer zeldzaam, zoals de vondst van Wede langs de oprit naar de voormalige boerderij die zich direct naast het gemeenteveld bevindt.

Het behoeft geen betoog dat de vestiging van de kunstwerkplaats met allerlei bouwsels, activiteiten en geluidsoverlast zal leiden tot een zeer ernstig verlies aan natuurwaarde.

Het gemeenteveld wordt sinds het voorjaar van 2019 milieuvriendelijk gemaaid. Al na enkele maanden waren de eerste resultaten goed zichtbaar. Het biljartlaken van gemillimeterd Engels raaigras had plaatsgemaakt voor vegetaties met kleurrijke soorten zoals Wilde Cichorei, Sint-Janskruid, Jacobskruiskruid, Bermooievaarsbek en Heelblaadjes. Dit voorjaar zijn deze soorten vanwege de uitzonderlijke droogte helaas nauwelijks waargenomen. Het huidige verschrallingsbeheer met afvoer van het maaisel biedt mogelijkheden voor vlinders, sluipwespen en -vliegen die van groot belang zijn voor de bestrijding van de eikenprocessierups (die in Elderhof voor zoveel overlast heeft gezorgd). De komst van de kunstwerkplaats betekent het einde van het maai-beheer gericht op natuurwaarde en biodiversiteit.

Geluidsoverlast

Het werk aan de imposante sculpturen uit metaal, steen en hout in de werkplaatsen gaat gepaard met geluidsoverlast die tot ver in de wijk merkbaar zal zijn. De werkzaamheden sec zijn vergelijkbaar met die van bouwvakkers, metaalbewerkers, smeden, lassers en bosarbeiders. Zo was destijds de kettingzaag tijdens het verblijf van de kunstenaars in de Schuytgraaf veelvuldig te horen. De luidruchtige slijp-, boor- en zaagactiviteiten passen beter op een industrieterrein dan in een drukke woonwijk. Ook de evenementen op het buitenpodium en de overige open-air activiteiten zullen naar verwachting niet geruisloos plaatsvinden. Omwonenden zullen niet schromen om bij de geringste geluidsoverlast onmiddellijk de politie bellen.

Extra druk op toegangsweg

De commerciële activiteiten van de kunstwerkplaats zullen extra bezoekers aantrekken, ook van buiten Elderveld. De belangrijkste toegangsweg – het smalle Hannesstraatje – is meer een fietspad dan een autoweg. Bij mooi weer doen er zich nu reeds netelige situaties voor waarbij voetgangers, fietsers en automobilisten met elkaar wedijveren om de schaarse ruimte. De komst van de kunstwerkplaats verhoogt de kans op aanrijdingen van fietsers en voetgangers door automobilisten van buiten de wijk.

De bewoners van de direct naast het gemeenteveld gelegen Koewei en Postmeesterwei verwachten extra druk op de toch al zeer beperkte parkeergelegenheid. Daarnaast verwachten zij overlast door huiswaarts kerende bezoekers die deelnamen aan commerciële activiteiten van de kunstwerkplaats in de avonduren.

Extra druk op parkeergelegenheid

Aan de Drielsedijk en langs het Hannesstraatje is parkeergelegenheid voor bezoekers aan Meinerswijk, kynologenvereniging, tuinbouwvereniging (BTV), pannenkoekenrestaurant, scoutinggroep, boomgaard/hogstambrigade en de Romeinse tuin. Omwonenden verwachten dat de commerciële activiteiten van de kunstwerkplaats de druk op de parkeerplaatsen nog verder zullen verhogen.

Kynologenclub vreest geluidsoverlast

Tussen het door de kunstenaars geclaimde terrein en het omheinde trainingsveld van de kynologenvereniging ligt een strook grasveld van nog geen twintig meter breed. De kynologenvereniging verwacht ernstige verstoring van de lessen en examens vanwege geluids- en stofoverlast en is daarom mordicus tegen de kunstwerkplaatsen.

Scoutinggroep

De scouting is sinds 1978 actief in Elderveld. De vereniging biedt 120 kinderen uit de wijk elke week een actief en gevarieerd spelaanbod. Het samen ontdekken van de natuur vormt daarbij een belangrijk onderdeel. Het direct naast het clubgebouw gelegen gemeenteveld is daarbij onmisbaar. Bebouwing van het veld betekent dat de scouting een groot deel van haar activiteiten niet meer kan ontplooiën.

Extra infrastructuur

Voor de vestiging van de kunstwerkplaats zal naar verwachting extra infrastructuur nodig zijn, zoals nieuwe wegen, extra parkeergelegenheid en aanleg van elektriciteit, gas en riolering. En waarschijnlijk ook civieltechnische of geohydrologische maatregelen omdat het terrein gedurende grote delen van het jaar erg drassig is.

Er zijn goede alternatieven beschikbaar

Er zijn in de regio geschikte locaties voorhanden waar (vrijwel) niemand woont en de kunstenaars hun beroep in vrijheid en zonder overlast te veroorzaken kunnen uitoefenen. De omwonenden bieden aan met de gemeente mee te denken over alternatieve locaties buiten Elderveld.

Vertegenwoordiging van de omwonenden

Van de kunstenaars vernamen de omwonenden dat de gemeente gesprekken voert met leden van de werkgroep Elderveld Groen (niet te verwarren met de andere werkgroep Groen&Milieu die onvoorwaardelijk tegen het plan is). De werkgroep Elderveld Groen blijkt in beginsel akkoord te willen gaan met de vestiging van een kunstwerkplaats op het gemeenteveld als daar voldoende groencompensatie elders in de wijk tegenover zou staan. Anderen denken echter dat serieus te nemen compensatie zou moeten bestaan uit het vervangen van grijs door groen, dus bestaande bebouwing afbreken en daarna weer vergroenen. De omwonenden voelen zich dan ook op geen enkele wijze door de werkgroep Elderveld Groen vertegenwoordigd.